

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา ในโรงเรียนประถมศึกษา ดังได้ในตอนแรกจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าหมวดวิชา ในตอนท้ายบทจะเสนอผลการวิเคราะห์ปัญหา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าหมวดวิชา

ก. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพื่อที่จะทราบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามสังกัด ดังตารางต่อไปนี้ :-

ระยะเวลา

ตารางที่ 3

ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ครูหัวหน้าหมวดวิชา

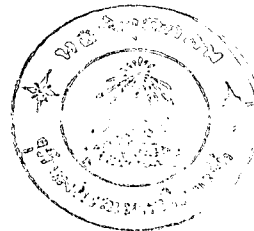
ระยะเวลา	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	จำนวน	%	จำนวน	%
1 - 3	128	64.97	64	82.50
4 - 6	62	31.47	13	16.25
7 - 9	7	3.55	1	1.25
รวม	197	100	80	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าครูหัวหน้าหมวดวิชาทั้งที่สังกัดกรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนมากดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาเป็นระยะเวลา 1 - 3 ปี มีหัวหน้าหมวดวิชาเป็นจำนวนน้อยที่ดำรงตำแหน่งนี้เป็นระยะเวลานานถึง 7-9 ปี

ตารางที่ 4
ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ครูใหญ่

ระยะเวลา	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	จำนวน	%	จำนวน	%
1 - 3	6	17.14	5	25.00
4 - 6	7	20.00	1	5.00
7 - 9	10	28.57	2	10.00
10 - 12	4	11.43	2	10.00
13 - 15	2	5.71	3	15.00
16 - 18	2	5.71	1	5.00
19 - 21	4	11.43	6	30.00
ค่าเฉลี่ย		8.94		11.6
รวม	35	100	20	100

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาที่ทำหน้าที่ครูใหญ่มีระยะตั้งแต่ 1 - 21 ปี และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำให้ทราบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูใหญ่ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำรงตำแหน่งครูใหญ่เป็นระยะเวลานานกว่าครูใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตารางที่ 5
อายุของครูหัวหน้าหมวดวิชา

ระดับอายุ	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	จำนวน	%	จำนวน	%
20 - 24	1	.51	1	1.25
25 - 29	33	16.75	20	25.00
30 - 34	91	46.19	27	33.75
35 - 39	42	21.32	16	20.00
40 - 44	24	12.18	9	11.25
45 - 49	5	2.54	7	8.75
50 ปีขึ้นไป	1	.51	-	-
ค่าเฉลี่ย		33.9		34.06
รวม	197	100	80	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าอายุของครูหัวหน้าหมวดวิชาทั้งที่สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนมากมีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี และเมื่อเปรียบเทียบอายุเฉลี่ยของครูหัวหน้าหมวดวิชาทั้งสองฝ่าย ปรากฏว่าอายุเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คือ 33.9 และ 34.06

ตารางที่ 6
อายุของครูใหญ่

ระดับอายุ	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	จำนวน	%	จำนวน	%
30 - 34	3	8.75	-	-
35 - 39	14	40.00	4	20.00
40 - 44	10	28.57	9	45.00
45 - 49	2	5.71	3	15.00
50 - 54	2	5.71	3	15.00
55 ปีขึ้นไป	4	11.43	1	5.00
ค่าเฉลี่ย		41.7		44
รวม	35	100	20	100

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าอายุของครูใหญ่ที่สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 - 39 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.00 สำหรับครูใหญ่ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเห็นได้ว่ามีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป และส่วนมากครูใหญ่มีอายุระหว่าง 40 - 44 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.00 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของอายุของครูใหญ่ทั้งสองฝ่ายปรากฏว่าอายุเฉลี่ยของครูใหญ่ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากกว่าอายุเฉลี่ยของครูใหญ่ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตารางที่ 7
วุฒิทางการศึกษาของครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชา

	กรมสามัญศึกษา				องค์การบริหารส่วนจังหวัด			
	ครูใหญ่		หัวหน้าหมวด		ครูใหญ่		หัวหน้าหมวด	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ปริญญาโท	7	20.00	-	-	1	5.00	-	-
ปริญญาตรี	19	54.28	88	44.67	6	30.00	15	18.75
อนุปริญญา	7	20.00	105	53.30	7	35.00	64	80.00
ประกาศนียบัตร	2	5.71	4	2.03	6	30.00	1	1.25
รวม	35	100	197	100	20	100	80	100

เกี่ยวกับวุฒิของครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชา ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 7 ปรากฏว่า ครูใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคือปริญญาโท ส่วนครูหัวหน้าหมวดวิชามีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี วุฒิต่ำสุดของครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาทั้งสองฝ่าย คือ ประกาศนียบัตรทางการศึกษา

เมื่อพิจารณาวุฒิทางการศึกษาของครูในแต่ละสังกัด น่าสังเกตว่าในสังกัดกรมสามัญศึกษา ครูใหญ่ส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 54.28 มีครูใหญ่จำนวนน้อยที่มีวุฒิประกาศนียบัตรทางการศึกษา คือคิดเป็นร้อยละ 5.71 สำหรับครูหัวหน้าหมวดวิชา ส่วนใหญ่มีวุฒิอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 53.30 ที่มีวุฒิปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 44.67 ที่เหลืออีกร้อยละ 2.03 มีวุฒิประกาศนียบัตรทางการศึกษา

ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่าครูใหญ่ส่วนมากมีวุฒิอนุปริญญา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 35.00 ผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 30.00 ปริญญาโทร้อยละ 5.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 30.00 ได้รับประกาศนียบัตรทางการศึกษา ส่วนครูหัวหน้าหมวดส่วนใหญ่ได้รับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 80.00 ที่ได้รับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 18.75 และอีกร้อยละ 1.25 ได้รับประกาศนียบัตรทางการศึกษา

จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอน

ตารางที่ 8

จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา

จำนวนชั่วโมง	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	จำนวน	%	จำนวน	%
1 - 5	1	.51	-	-
6 - 10	4	2.03	1	1.25
11 - 15	37	18.78	2	2.50
16 - 20	101	51.27	30	37.50
21 - 25	54	27.41	35	43.75
26 - 30	-	-	12	15.00
ค่าเฉลี่ย	19		22	
รวม	197	100	80	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นถึงจำนวนชั่วโมงการสอนของครูหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่าครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนระหว่าง 16 - 20 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 51.27 ส่วนครูหัวหน้าหมวดวิชาที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีชั่วโมงสอนระหว่าง 21 - 25 ชั่วโมง เป็นส่วนมาก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.75

ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอัตราการสอนของครูหัวหน้าหมวดวิชาทั้งสองฝ่าย เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูหัวหน้าหมวดวิชาที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสอน 22 ชั่วโมง โดยเฉลี่ย ส่วนครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษาสอน 19 ชั่วโมง โดยเฉลี่ย แสดงว่าอัตราการสอนของครูหัวหน้าหมวดวิชาที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอัตราชั่วโมงการสอนมากกว่าครูหัวหน้าหมวดวิชาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา

การเข้ารับการอบรม

ตารางที่ 9
วิชาที่หัวหน้าหมวดวิชาเข้ารับการอบรม

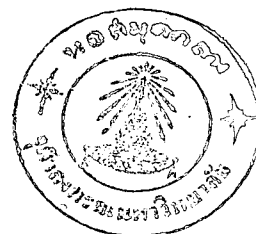
วิชา	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	จำนวน	%	จำนวน	%
การวัดผล	48	24.36	19	23.75
วิธีสอนวิชาเฉพาะ	167	84.77	70	87.50
การบริหารโรงเรียน	74	37.56	26	32.50
คู่มือเรียนบูรณาการ	28	14.21	20	25.00
เทคนิคผู้สอนและโครงการสอน	36	18.27	10	12.50
การศึกษานานาชาติ	1	.51	-	-
จิตวิทยาสำหรับเด็ก	-	-	1	1.25
การแนะแนว	9	4.57	-	-
อุปกรณ์การสอน	6	3.04	-	-

หมายเหตุ : ยอดจำนวนผู้เข้าอบรมในแต่ละวิชาของกรมสามัญศึกษา = 197 คน
และองค์การบริหารส่วนจังหวัด = 80 คน

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาทั้งสองสังกัดได้เข้ารับการอบรมวิธีสอนวิชาเฉพาะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.77 และ 87.50 ตามลำดับ วิชา รองลงมาได้แก่การบริหารโรงเรียน มีหัวหน้าหมวดวิชาที่สังกัดกรมสามัญศึกษาเข้ารับการอบรมคิดเป็นร้อยละ 37.56 และหัวหน้าหมวดวิชาที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ารับการอบรมคิดเป็นร้อยละ 32.50

เป็นที่สังเกตว่าวิชาจิตวิทยาสำหรับเด็ก ซึ่งนับได้ว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก วิชาหนึ่ง ปรากฏว่าหัวหน้าหมวดวิชาที่สังกัดกรมสามัญศึกษาไม่มีผู้ใดเข้ารับการอบรมเลย สำหรับศูนย์สังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัด มีผู้เข้ารับการอบรมเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตารางที่ 10
วิชาที่ครูใหญ่เข้ารับการอบรม

วิชา	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	จำนวน	%	จำนวน	%
การวัดผล	7	20.00	10	50.00
วิธีสอนวิชาเฉพาะ	13	37.14	8	40.00
การบริหารโรงเรียน	31	88.57	17	85.00
ลูกเสือหรืออเนกภาษา	15	42.86	10	50.00
หลักสูตรและโครงการสอน	2	5.17	4	20.00
การวางแผนการศึกษา	1	2.85	4	20.00
ถือหลักการปกครองที่ชุมชน	1	2.85	-	-
การศึกษานอกโรงเรียน	2	5.70	1	5.00

หมายเหตุ : ยอดจำนวนผู้เข้าอบรมในแต่ละวิชาของกรมสามัญศึกษา - 35 คน
และองค์การบริหารส่วนจังหวัด = 20 คน

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ครูใหญ่ทั้งที่สังกัดกรมสามัญศึกษาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด เข้ารับการอบรมวิชาการบริหารโรงเรียนมากที่สุด คือ ที่สังกัดกรมสามัญศึกษาคิดเป็นร้อยละ 88.57 และที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 85.00 วิชาที่รองลงมาได้แก่วิชาลูกเสือหรืออเนกภาษา วิธีสอนวิชาเฉพาะ และการวัดผล

เป็นต้น่าถึงเกณฑ์ว่า จำนวนครูใหญ่ที่เข้ารับการอบรมวิชาหลักสูตรและโครงการสอนมีจำนวนน้อย คือในสังกัดกรมสามัญศึกษาคิดเป็นร้อยละ 5.17 และในสังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 20.00

ข. หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา

ลักษณะงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา แบ่งเป็น 10 ประเภท

คือ

1. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน
2. งานคำแนะนำพิเศษการสอนให้กับครูในหมวดวิชา
3. การควบคุมการสอน
4. การจัดหาอุปกรณ์ การเก็บรักษา และการให้บริการแก่ครูในหมวดของตน
5. การอบรม แนะนำ แนะนำ และการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน
6. การวัดผลนักเรียน
7. งานด้านวิชาการ
8. การประเมินผลครู
9. งานด้านส่งเสริมครูในหมวดวิชาของตน
10. การบริหารงานบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ โดยแยกโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัด แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดกับครูใหญ่ โดยใช้ค่า Chi-square (χ^2)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่มีดังนี้

1. การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน

1.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา จะเห็นได้ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11

การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียนของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ไ้ทำ		X ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- บันทึกรายการเตรียมจัดซื้อและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องตามหลักสูตร เพื่อเสนอครูใหญ่	28.43	52.71	56.85	60.00	4.57	2.85	10.15	11.43	.40
- เข้าร่วมจัดตารางสอนกับหัวหน้าหมวดวิชาคนอื่น ๆ	32.49	40.00	34.52	45.71	1.52	2.85	31.47	11.43	6.11
- มีส่วนร่วมในการกำหนดชั้นเรียนให้เรียบร้อยตามตารางสอน	24.36	34.28	36.04	51.43	5.08	-	34.52	14.28	10.30*
- มีส่วนร่วมในการ เสนอจัดครูให้เข้าสอนตามสายของตน	28.43	31.43	30.46	54.28	4.06	-	37.05	14.28	7.73
- ประชุมครู พิจารณาเลือกตำราเรียนและหนังสือคู่มือในการสอนนักเรียนในสายวิชาของตน	24.87	28.57	42.64	45.71	6.09	-	26.39	25.71	3.29
- จัดสัมมนาปัญหาทางวิชาการ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในงานต่างๆ ที่ปฏิบัติในปัทแลมา	20.30	17.14	45.18	54.28	8.12	5.71	26.39	22.88	1.69
- ดำเนินการให้ครูทำโครงการสอนระยะยาวในการสอน	25.89	25.71	42.64	60.00	6.09	2.85	25.38	11.43	5.83

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่, * = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05, X²_[3] = 7.82

จากตารางที่ 11 ปรากฏว่าในด้านการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียนนั้น หัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ใหญ่มีความเห็นขัดแย้งกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดชั้นเรียน ให้เรียบร้อยตามตารางสอน โดยครูใหญ่เห็นว่า หัวหน้าหมวดได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าที่หัวหน้าหมวดให้ความเห็น บทบาทอื่น ๆ นั้น ทั้งหัวหน้าหมวดและครูใหญ่ต่างเห็นสอดคล้องกัน โดยเฉพาะการบันทึกรายการเตรียมจัดซื้อและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องตามหลักสูตร เพื่อเสนอครูใหญ่นั้น ความเห็นทั้ง 2 กลุ่ม สอดคล้องกันมาก ข้อที่น่าสังเกตคือ ครูใหญ่ส่วนมากประมาณค่าบทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาสูงกว่าที่หัวหน้าหมวดวิชาประมาณค่า เกี่ยวกับบทบาทของตนเอง แต่อย่างไรก็ตาม ความเห็นทั้งของหัวหน้าหมวดวิชาและของครูใหญ่ ส่วนมากมักจะประมาณค่าหน้าที่ความรับผิดชอบต่าง ๆ ของหัวหน้าหมวดวิชาในระดับ "พอใช้" เป็นส่วนมาก

1.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อนำความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเรื่องการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน มีความเห็นขัดแย้งกันเกี่ยวกับการประชุมครูเพื่อพิจารณาเลือกตำราเรียนและหนังสือคู่มือในการสอนนักเรียนสายวิชาของตน บทบาทที่หัวหน้าหมวดและครูใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันสูงคือ การจัดสัมมนาปัญหาทางวิชาการ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในงานต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติในปีที่แล้วมา โดยส่วนมากต่างก็มีความเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาได้ปฏิบัติหน้าที่นี้ "พอใช้" รายละเอียดมีปรากฏในตารางที่ 12

ตารางที่ 12

การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ไถ่		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ทำบันทึกรายการเตรียมจัดซื้อและจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้สอดคล้องตามหลักสูตร เพื่อเสนอครูใหญ่	20.00	5.00	58.75	50.00	3.75	10.00	17.50	35.00	3.57
- เข้าร่วมจัดตารางสอนกับหัวหน้าหมวดวิชาคนอื่น	42.50	50.00	26.25	20.00	3.75	-	27.50	30.00	7.69
- มีส่วนร่วมในการกำหนดชั้นเรียนให้เรียบร้อย ตามตารางสอน	41.25	20.00	30.00	45.00	1.25	-	27.50	35.00	3.43
- มีส่วนร่วมในการเสนอจัดครูให้เข้าสอนตาม สายของตน	26.25	20.00	33.75	45.00	7.50	10.00	32.50	25.00	1.50
- ประชุมครูพิจารณาเลือกตำราเรียนและหนังสือ คู่มือในการสอนนักเรียนสายวิชาของตน	11.25	20.00	37.50	25.00	12.50	5.00	38.75	50.00	8.96
- จัดสัมมนาปัญหาทางวิชาการ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในงานต่างๆ ที่ไปปฏิบัติในปีที่แล้วมา	8.75	15.00	42.50	40.00	13.75	10.00	35.00	35.00	1.00
- ดำเนินการให้ครูทำโครงการสอนระยะยาว ในการสอน	11.25	5.00	48.75	45.00	10.00	5.00	30.00	45.00	3.10

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่
 = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $x^2 [3] = 7.82$

21/6928688

2. งานค่านิเทศการสอนให้ครูในหมวดวิชา

2.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับหน้าที่
ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13

งานค่านิเทศการสอนให้กับครูในหมวดวิชา ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่คิดทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประชุมนิเทศครูใหม่ในหมวดวิชาของตน (ครูที่ เข้ารับราชการใหม่และครูที่เปลี่ยนวิชาสอน ใหม่ในหมวดวิชานั้น ๆ	7.61	2.85	39.59	57.14	6.09	8.57	46.70	31.43	5.28
- ประชุมครูเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรประมวลการสอน	27.41	17.14	44.16	62.86	7.61	-	20.81	20.00	6.84
- จัดพี่เลี้ยง โดยใช้ครูในหมวดวิชาของตนที่ ชำนาญการสอนแล้วเพื่อช่วยเหลือและแนะ แนวทางให้กับครูใหม่อย่างใกล้ชิด	9.14	8.57	29.44	48.57	9.14	8.57	52.28	34.28	5.48
- นิเทศวิธีสอนที่ใช้ได้ผลดีให้กับครูในหมวด วิชาของตนเป็นรายบุคคล	11.17	14.28	40.10	54.28	10.66	8.57	38.07	22.88	3.71
- เชิญศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษาหรือ จากสถาบันอื่น ๆ มานิเทศการสอนให้กับ ครูในหมวดวิชาของตน	11.17	20.00	32.49	42.86	10.66	5.71	45.68	31.43	4.95

ตารางที่ 13. (ต่อ)

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องวิชาการ ต่าง ๆ ในหมวดวิชาเกษตร	7.61	20.00	29.95	34.28	6.60	11.43	55.84	34.28	7.64
- สังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน	18.27	22.88	54.31	57.14	13.71	2.85	13.71	17.14	3.94
- ให้ออกสแก็รในหมวดวิชาได้ไปสังเกตการ สอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาระดับเดียวกัน	8.63	14.28	29.44	28.57	13.20	11.43	48.73	45.71	1.17

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวด, ญ = ครูใหญ่
* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $x^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 13 ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและของครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน บทบาทที่ทั้ง 2 กลุ่ม เห็นสอดคล้องกันมากที่สุดในเรื่องการนิเทศการสอนครูในหมวดวิชา ได้แก่การให้ออกสแก็รในหมวดวิชาได้ไปสังเกตการสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาระดับเดียวกัน มีข้อที่น่าสังเกตคือ ทั้งครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาต่างประมาณค่าบทบาทต่าง ๆ ของหัวหน้าหมวดวิชาในค่านี้นี้ในระดับ "ไม่ได้ทำ" ไว้ค่อนข้างสูง

2.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ความเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ใหญ่เกี่ยวกับบทบาทงานนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา มีรายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14

งานงานนิเทศการสอนให้กับครูในหมวดวิชา ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประชุมนิเทศครูใหม่ในหมวดวิชาของตน (ครูที่เข้ารับราชการใหม่และครูที่เปลี่ยนวิชาสอนใหม่ในสายวิชานั้น ๆ)	-	10.00	40.00	25.00	11.25	10.00	48.75	55.00	7.15
- ประชุมครูเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประมวลการสอน	15.00	20.00	45.00	35.00	8.75	-	31.25	45.00	4.11
- จัดพี่เลี้ยงโดยใช้ครูในหมวดวิชาของตนที่ชำนาญการสอนแล้ว เพื่อช่วยเหลือและแนะแนวทางให้กับครูใหม่อย่างใกล้ชิด	-	10.00	16.25	20.00	11.25	10.00	72.50	60.00	7.17
- นิเทศวิธีสอนที่ใช้ได้ผลดีให้กับครูในหมวดวิชาของตนเป็นรายบุคคล	5.00	5.00	41.25	20.00	12.50	-	41.25	45.00	3.94
- เชิญศึกษานิเทศจากกรมสามัญศึกษา หรือจากสถาบันอื่น ๆ มานิเทศการสอนให้กับครูในหมวดวิชาของตน	5.00	10.00	17.50	10.00	10.00	5.00	67.50	75.00	2.39

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง วิชาการต่าง ๆ ในหมวดวิชาแกน	5.00	5.00	13.75	20.00	11.25	-	70.00	75.00	.84
- สังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน	18.75	15.00	55.00	45.00	7.50	10.00	18.75	30.00	2.11
- ให้อีกาสแก่ครูในหมวดวิชาได้ไปสังเกต การสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาระดับ เดียวกัน	3.75	-	32.50	35.00	10.00	-	53.75	65.00	5.27

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่
* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $\chi^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาไม่แตกต่างกัน บทบาทที่ความเห็นสอดคล้องกันสูงมาก คือ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในหมวดวิชา และทั้งหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ ต่างก็ประมาณค่าบทบาทต่าง ๆ ว่า "ไม่ได้ทำ" ไว้สูงมาก และสูงกว่าหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

3. การควบคุมการสอน

3.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่เกี่ยวกับการควบคุมการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วผลปรากฏในตารางที่ 15

ตารางที่ 15

การควบคุมการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ควบคุมให้ครูเตรียมการสอนประจำวัน	19.80	11.43	38.07	60.00	10.15	5.71	31.98	22.88	6.62
- จัดให้มีการสอนพิเศษนอกเวลาเรียน ต้นเมื่อครูสอนไม่ทันตามหลักสูตร	25.38	34.28	39.59	40.00	7.11	5.71	27.92	20.00	3.10
- ดูแลให้ครูได้เข้าสอนตรงตามเวลาที่กำหนดไว้	25.38	40.00	37.56	31.43	4.57	5.71	32.49	22.88	3.66

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05, $\chi^2 [3] = 7.82$

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ ต่างเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทด้านการควบคุมการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา โดยส่วนมากต่างเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาได้ปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ในระดับ "พอใช้"

3.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับการควบคุมการสอนของของหัวหน้าหมวดวิชา เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วผลปรากฏดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16

การควบคุมการสอน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่เฝ้าทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ควบคุมให้ครูเตรียมการสอนประจำวัน	20.00	5.00	38.75	60.00	7.50	-	33.75	35.00	6.69
- จัดให้มีการสอนพิเศษนอกเวลาเรียนขึ้นเมื่อสอนไม่ทันตามหลักสูตร	15.00	20.00	50.00	35.00	2.50	-	32.50	45.00	3.72
- ดูแลให้ครูได้เข้าสอนตรงตามเวลาที่กำหนดให้	27.50	15.00	48.75	50.00	2.50	10.00	21.25	25.00	2.96

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $x^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 16 ปรากฏว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ ต่างเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการควบคุมการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา โดยส่วนมากต่างเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาได้ปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ในระดับ "พอใช้"

4. การจัดหาอุปกรณ์และบริการ

4.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่เกี่ยวกับบทบาทด้านการจัดหาอุปกรณ์และการให้บริการของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏผลดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17

การจัดหาอุปกรณ์ และกรให้บริการของหัวหน้าวิชาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ทำ		X ²
	ม.	พ.	ม.	พ.	ม.	พ.	ม.	พ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประชุมครูในหมวดวิชา ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนที่ใช้	24.87	17.14	48.73	65.71	11.17	2.85	15.23	14.28	5.38
- เสนอให้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปในท้องตลาด	19.29	37.14	55.84	54.28	10.15	2.85	14.72	5.71	8.62 *
- กอนเสนอจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์นั้นได้มีการประชุมครูในหมวดวิชาเพื่อพิจารณาเลือกทุกครั้ง	20.81	22.88	46.70	57.14	7.61	2.85	24.87	17.14	3.14
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ทางการศึกษาใหม่ ๆ ที่ควรที่จะเสนอซื้อ	24.87	14.28	55.84	71.43	10.15	2.85	9.14	11.43	5.34
- ติดต่อกับเอกชน หรือองค์การต่าง ๆ เพื่อขอความช่วยเหลือในเรื่องการได้มาซึ่งวัสดุอุปกรณ์	7.61	20.00	40.10	45.71	9.14	11.43	43.15	22.88	7.69

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- จัดหาวัสดุที่จำเป็นบางอย่างในการสร้างวัสดุอุปกรณ์ราคาเบา	35.02	25.71	40.10	51.43	3.55	5.71	21.32	17.14	2.36
- ส่งเสริมให้คำแนะนำแก่ครูในสาขาวิชาของตนให้สร้างวัสดุอุปกรณ์ราคาเบาที่สามารถทำขึ้นใช้เองได้	24.35	14.28	51.78	71.43	12.18	2.85	11.68	11.43	6.78
- ขอความร่วมมือกับครูฝ่ายศิลป์ในการสร้างอุปกรณ์ไว้ใช้เอง	17.26	37.14	49.75	37.14	14.72	5.71	18.27	20.00	8.76*
- ให้ความสะดวกกับครูในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่	40.61	40.00	49.24	48.57	4.57	8.57	5.58	2.85	.68
- ทำบันทึก การอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่และอุปกรณ์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน	22.84	8.57	46.70	57.14	9.64	14.28	20.81	20.00	4.43
- ดูแล เก็บรักษาให้อุปกรณ์การสอนในหมวดวิชาของตนอยู่ในสภาพที่ดี พร้อมทั้งใช้ให้	33.50	14.28	48.22	65.71	9.14	11.43	9.14	8.57	5.80
- ทำบัญชีพัสดุ และตรวจสอบสิ่งของต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมวดของตน	27.41	25.71	43.65	45.71	8.12	17.14	20.81	11.43	3.87

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่
 * = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $\chi^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความเห็นขัดแย้งกันในด้านการจัดหาอุปกรณ์และการให้บริการ เรื่องการเสนอให้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปในท้องตลาด กับการขอความร่วมมือกับครูฝ่ายศิลป์ในการสร้างอุปกรณ์ไว้ใช้เอง บทบาทที่หัวหน้าหมวดและครูใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันสูงมากคือ การให้ความสะดวกกับครูในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ส่วนหมวดต่างประมาณค่าบทบาทของตนไว้ในระดับ "พอใช้"

4.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อนำความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เกี่ยวกับบทบาทด้านการจัดหาอุปกรณ์ และการให้บริการแก่ครูในหมวดวิชาของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่มีความเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องนี้ บทบาทที่ทั้ง 2 กลุ่ม เห็นสอดคล้องต้องกันมากที่สุดคือ การให้ความสะดวกกับครูในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ หัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ส่วนมากจะประมาณค่าเกี่ยวกับบทบาทด้านการจัดหาอุปกรณ์ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ไว้ "พอใช้" กับ "ไม่ได้ทำ" มีจำนวนพอ ๆ กัน รายละเอียดดังตารางที่ 18

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะสอดคล้องกันมากกว่าโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา แต่เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานปรากฏว่า หัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา ต่างประมาณค่าบทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาไว้สูงกว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตารางที่ 18

การจัดท้าววัสดุอุปกรณ์และกรให้บริการ ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x 2
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประชุมครูในสายวิชา ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนที่ใช้	6.25	10.00	52.50	45.00	8.75	5.00	32.50	40.00	1.45
- เสนอให้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปในท้องตลาด	13.75	15.00	51.25	50.00	5.00	15.00	30.00	20.00	2.92
- ก่อนเสนอจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์นั้นได้มีการประชุมครูในสายวิชาเพื่อพิจารณาเลือกทุกครั้ง	21.25	10.00	27.50	40.00	8.75	15.00	42.50	35.00	4.56
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ทางการศึกษาใหม่ ๆ ที่ควรจะเสนอขอ	15.00	5.00	58.75	50.00	7.50	15.00	18.75	30.00	3.54
- ติดต่อกับเอกชน หรือองค์การต่าง ๆ เพื่อขอความช่วยเหลือในเรื่องการใ้มาซึ่งวัสดุอุปกรณ์	5.00	10.00	33.75	35.00	8.75	5.00	50.00	50.00	1.88
- จัดท้าววัสดุที่จำเป็นบางอย่างในการสร้างวัสดุอุปกรณ์ราคาเบา	21.25	30.00	42.50	25.00	6.25	10.00	30.00	35.00	2.25
- ส่งเสริมให้คำแนะนำแก่ครูในสายวิชาของตนได้สร้างวัสดุอุปกรณ์ราคาเบาที่สามารถทำขึ้นใช้เองได้	6.25	15.00	60.00	40.00	13.75	10.00	20.00	35.00	4.15

ตารางที่ 18. (ต่อ)

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ขอความร่วมมือกับครูฝ่ายศิลปะในการสร้างอุปกรณ์ไว้ใช้เอง	13.75	15.00	50.00	40.00	10.00	20.00	26.25	25.00	1.61
- ให้ความสะดวกกับครูในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่	28.75	25.00	55.00	60.00	5.00	5.00	11.25	10.00	.68
- ทำบันทึกรายการอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ และอุปกรณ์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน	20.00	5.00	38.75	35.00	10.00	15.00	31.25	45.00	3.55
- ดูแล เก็บรักษาให้อุปกรณ์การสอนในหมวดวิชาของตนอยู่ในสภาพที่ดี พร้อมทั้งจะใช้ได้	32.50	10.00	43.75	50.00	10.00	25.00	13.75	15.00	5.59
- ทำบัญชีวัสดุ และตรวจสอบสิ่งของต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมวดของตน	18.75		32.50	30.00	10.00	20.00	38.75	50.00	5.59

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $x^2 [3] = 7.82$

5. การอบรม แะแนว และส่งเสริมการ เรียนของนักเรียน

5.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา กับของครูใหญ่ เกี่ยวกับการอบรม แะแนว และส่งเสริม การเรียนของนักเรียน ของหัวหน้าหมวดวิชา มีรายละเอียดดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19

การอบรม แะแนว และส่งเสริมการเรียนของนักเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		Σ
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- จัดให้ครู ในหมวดวิชาทุกคนได้มีการประชุม นิเทศนักเรียนเพื่อชี้แจงและแนะนำ นักเรียนในเรื่องการเรียนและอธิบาย เนื้อหาหลักสูตรให้นักเรียนได้เข้าใจก่อน เริ่มต้นการเรียนการสอน	26.90	22.88	44.67	45.71	4.57	5.71	23.86	25.71	.41
- จัดตั้งชุมนุมวิชาการต่าง ๆ ขึ้นในหมวด วิชาที่ตนรับผิดชอบ	9.64	8.57	18.78	42.86	10.15	2.85	61.42	45.71	11.05*
- ประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงถึงแนวนโยบาย งานจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ	8.12	8.57	19.29	42.86	9.64	2.85	62.94	45.71	10.48*
- ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดตั้ง ชุมนุมต่าง ๆ	7.11	11.43	23.86	34.28	9.64	2.85	59.39	51.43	4.12

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- เชิญวิทยากรผู้ชำนาญในสาขาวิชาต่าง ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน	8.63	11.43	26.90	42.86	9.14	11.43	55.33	34.28	5.31
- จัดให้มีการแข่งขันระหว่างนักเรียน เช่น แข่งขันการตอบปัญหาทางวิชาการในสายวิชา	18.78	22.88	41.12	51.43	9.64	5.71	30.46	20.00	2.99
- สนับสนุนครูในการจัดทัศนศึกษาสำหรับนักเรียน	23.35	40.00	47.71	51.43	11.68	2.85	17.46	5.71	9.08*
- ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนทางด้านวิชาการ โดยมอบให้ครูในสายวิชาช่วยเหลือตามความเหมาะสม	23.35	25.71	50.76	60.00	11.17	5.71	14.72	8.57	2.86
- ติดต่อพบปะผู้ปกครองเมื่อนักเรียนมีปัญหา	30.96	40.00	46.19	42.86	8.12	2.85	14.72	14.28	1.05

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา,   ญ = ครูใหญ่
* = ต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ,

x² [3] = 7.82

จากตารางที่ 19 ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการอบรม แนะนำ และการส่งเสริมการเรียน ของนักเรียน ของหัวหน้าหมวดวิชา แตกต่างกันในการปฏิบัติเกี่ยวกับงานต่อไปนี้

1. จัดตั้งชุมนุมวิชาการต่าง ๆ ขึ้นในหมวดวิชาที่ตนรับผิดชอบ
2. ประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงถึงนโยบายด้านจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ
3. สนับสนุนครูในการจัดทัศนศึกษาสำหรับนักเรียน

โดยใน 2 ประการแรกนั้น ครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากต่างประมาณค่าในระดับ "ไม่ได้ทำ" เหมือนกัน แต่ครูใหญ่มีจำนวนน้อยกว่าที่ประมาณค่าเช่นนั้น ส่วนประการสุดท้ายนั้น แตกต่างกันเพราะครูใหญ่ประมาณค่าในระดับ "ดี" และ "พอใช้" มีจำนวนมากกว่าหัวหน้าหมวดวิชา อนึ่ง การปฏิบัติงานด้านการจัดให้ครูในหมวดวิชาปฐมนิเทศนักเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ และการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน นั้น ครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากต่างประมาณค่าในระดับ "ไม่ได้ทำ"

5.2 โรงเรียนสังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับการอบรม แนะนำ และการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันมากที่สุด คือ การจัดตั้งชุมนุมวิชาการต่าง ๆ ขึ้นในหมวดวิชาของตน (ซึ่งบทบาทนี้หัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีความเห็นขัดแย้งกันมากที่สุด)

แต่อย่างไรก็ตาม หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ส่วนมากต่างก็ประมาณค่าบทบาทต่าง ๆ ในด้านนี้ของหัวหน้าหมวดวิชาในระดับ "ไม่ได้ทำ" เช่นเดียวกับหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชานั้นไม่ค่อยได้ให้การอบรม แนะนำ และส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

รายละเอียดมีปรากฏในตารางที่ 20

ตารางที่ 20

การอบรม แนว และ การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน โรงเรียนสังกัดกองการบริวารส่วนจังหวัด

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- จัดให้ครูในหมวดวิชาทุกคนได้มีการประชุม นิเทศนักเรียนเพื่อชี้แจงแนะนำนักเรียน ในเรื่องการเรียนและอธิบายเนื้อหา หลักสูตรให้นักเรียนได้เข้าใจก่อนเริ่ม ตนการเรียนการสอน	20.00	5.00	35.00	40.00	10.00	10.00	35.00	45.00	3.26
- จัดตั้งชมรมวิชาการต่าง ๆ ขึ้นในสาย วิชาที่ตนรับผิดชอบ	3.75	5.00	22.50	20.00	12.50	10.00	61.25	45.00	.80
- ประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจงถึงแนวนโยบาย ด้านจัดตั้งชมรมต่าง ๆ	3.75	-	18.75	25.00	11.25	5.00	66.25	70.00	3.66
- ให้ค่าปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดตั้ง ชมรมต่าง ๆ	6.25	-	20.00	30.00	13.75	5.00	60.00	65.00	3.10
- เชิญวิทยากรผู้ชำนาญในสาขาวิชาต่าง ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน	5.00	-	15.00	25.00	13.75	10.00	66.25	65.00	6.76

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- จัดให้มีการแข่งขันระหว่างนักเรียน เช่น แข่งขันการตอบปัญหาทางวิชาการในสายวิชา	13.75	5.00	21.25	45.00	16.25	-	48.75	50.00	6.61
- สนับสนุนครูในการจัดทัศนศึกษาสำหรับ นักเรียน	18.75	10.00	51.25	60.00	6.25	10.00	23.75	20.00	1.77
- ช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนท่วงค่านวิชาการ โดยมอบให้ครูในสายวิชาช่วยเหลือให้ตาม ความเหมาะสม	22.50	10.00	43.75	50.00	12.50	10.00	21.25	30.00	2.51
- ติดต่อนักปกครองที่มีปัญหา	28.75	10.00	46.25	55.00	7.50	15.00	17.50	20.00	3.66

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่
* = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05, x²_[3] = 7.82

6. การวัดผลนักเรียน

6.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ เกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21

การวัดผลนักเรียนของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ไ้ทำ		Σ ²
	ม	ญ	ม	ญ	ม	ญ	ม	ญ	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประชุมครูในสายวิชาตกลงกันในเรื่องการวัดผลการเรียนของนักเรียน	36.04	40.00	49.75	45.71	2.54	2.85	11.67	11.43	.60
- เมื่อมีการสอบทุกครั้ง หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้รวบรวมข้อสอบพิจารณาเลือกตรวจดูความเหมาะสมเสียก่อนที่จะนำไปใช้เสมอ	57.87	60.00	31.43	31.43	3.04	2.85	7.61	5.71	.77
- ควบคุมการพิมพ์ข้อสอบด้วยตนเอง	40.10	37.14	31.98	37.14	4.57	-	23.35	25.71	2.99
- เก็บรักษาข้อสอบไว้ก่อนเมื่อถึงกำหนดเวลาจึงนำไปมอบให้กรรมการคุมสอบ	49.75	48.57	24.36	22.88	2.03	-	23.86	37.14	.17
- คู่มือการกรอกคะแนนของหมวดวิชาที่ตนรับผิดชอบลงในแบบฟอร์มให้เรียบร้อย	30.46	28.57	38.07	34.28	7.61	-	23.86	37.14	5.70
- คู่มือการเก็บคะแนนรวมระหว่างปีให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลของกระทรวง	39.59	51.43	34.52	23.57	7.11	2.85	18.78	17.14	2.89

ตารางที่ 21 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ทำการรวบรวมสถิติ ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในด้าน ความรู้ของนักเรียนโดยรวมเมื่อกับครู เพื่อจะได้ นำมาแก้ไขปรับปรุงวางแผนการสอนต่อไป	27.41	34.28	52.28	51.43	9.14	2.85	11.17	11.43	2.65
- ติดตามผลการสอนของนักเรียนและหาทางปรับ ปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นรายวิชา	28.43	37.14	57.36	60.00	5.58	-	8.63	2.85	5.51
- ได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ให้ออกข้อสอบคัด เลือกนักเรียนในหมวดวิชาของตน	31.98	42.86	22.33	31.43	2.54	2.85	43.15	12.88	5.28
- ดูแลการตรวจข้อสอบคัดเลือกนักเรียนในหมวด ของตน	37.56	45.71	26.39	34.28	4.06	2.85	31.98	17.14	3.95

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา,   ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $\chi^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 21 ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับการวัดผลนักเรียน ไม่แตกต่างกัน หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ส่วนมากต่างก็ประมาณค่าการปฏิบัติงานด้านการวัดผลนักเรียนไว้ในระดับ "พอใช้" และ "ดี" มีข้อที่น่าสังเกตคือ หัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากเห็นว่าตนไม่ได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ให้ออกข้อสอบคัดเลือกนักเรียนในหมวดวิชาของตน แต่ครูใหญ่ส่วนมากกลับเห็นว่าตนได้มอบหมายหน้าที่นี้ให้หัวหน้าหมวดวิชา แต่ความขัดแย้งนี้ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

6.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่เกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนของหัวหน้าหมวดวิชา
ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22

การวัดผลนักเรียนของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินงาน	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ไค้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประชุมครูในสายวิชาตกลงกันในเรื่อง การวัดผลการเรียนของนักเรียน	33.75	10.00	45.00	65.00	2.50	15.00	18.75	10.00	6.49
- เมื่อมีการสอบทุกครั้ง หัวหน้าหมวดวิชาเป็น ผู้รวบรวมข้อสอบพิจารณาเลือก ตรวจสอบความ เหมาะสมเสียก่อนที่จะนำไปใช้เสมอ	45.00	20.00	35.00	50.00	6.25	10.00	13.75	20.00	4.15
- ควบคุมการพิมพ์ข้อสอบด้วยตนเอง	26.25	15.00	40.00	40.00	5.00	-	28.75	45.00	4.43
- เก็บรักษาข้อสอบไว้ก่อน เมื่อถึงกำหนด เวลาจึงนำไปมอบให้กรรมการคุมสอบ	43.75	30.00	28.75	25.00	1.25	5.00	26.25	40.00	2.80
- คู่มือการรอกคะแนนของหมวดวิชาที่ตน รับผิดชอบลงในแบบฟอร์มให้เรียบร้อย	32.50	10.00	38.75	55.00	6.25	5.00	22.50	30.00	4.92
- คู่มือการเก็บคะแนนรวมระหว่างปีให้เป็นไป ตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลของกระทรวง ศึกษาธิการ	38.75	30.00	43.75	35.00	1.25	15.00	16.25	30.00	6.95

ตารางที่ 22 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ค		พอใช้		ไม่ค		ไม่คทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ทำการรวบรวมสถิติข้อบกพร่องต่าง ๆ ใน ด้านความรู้ของนักเรียนโดยรวมมือกับครู เพื่อ จะได้นำมาแก้ไขปรับปรุงวางแผนการสอนต่อไป	30.00	10.00	45.00	45.00	8.75	15.00	16.25	30.00	4.65
- ติดตามผลการสอบของนักเรียนและหาทางปรับ ปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นรายวิชา	27.50	-	50.00	60.00	5.00	10.00	17.50	30.00	8.93*
- ได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ให้ออกข้อสอบคัด เลือกนักเรียนในหมวดวิชาของตน	46.25	20.00	23.75	25.00	-	5.00	30.00	50.00	7.29
- ดูแลการตรวจข้อสอบคัดเลือกนักเรียนในหมวด ของตน	37.50	10.00	23.75	35.00	5.00	5.00	33.75	50.00	6.39

หมายเหตุ :   ม = หัวหน้าหมวดวิชา,   ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05,   x²_[3] = 7.82

จากตารางที่ 22 ปรากฏว่าความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนนั้น ส่วนมากไม่แตกต่างกัน มีขั้วแย้งกันอยู่เฉพาะในเรื่องการติดตามผลการสอบของนักเรียนแบบหาทาง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นรายวิชา โดยครูใหญ่เห็นว่าหน้าที่ที่หัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติได้ไม่เกินระดับ "พอใช้" กล่าวโดยสรุปแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ด้านการวัดผลนักเรียนของหัวหน้าหมวดวิชาตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ จัดอยู่ในระดับ "พอใช้"

7. งานด้านวิชาการ

7.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชา มีรายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23

งานด้านวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การดำเนินงาน	ดี		พอได้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		X ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อความร่วมมือทางด้านวิชาการ	51.27	45.71	41.62	42.86	2.03	5.71	5.08	5.71	.91
- ประสานงานด้านวิชาการกับหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนอื่น ๆ	35.53	28.57	44.16	40.00	7.11	5.71	13.20	25.71	3.65
- ติดตามประสานงานเป็นอย่างดีกับบรรณาธิการของสมุดของโรงเรียน	41.12	31.43	42.13	51.43	6.60	2.85	10.15	14.28	2.70
- ประสานงานและติดต่อกับหน่วยศึกษานิเทศก์	36.04	48.57	50.76	40.00	7.61	5.71	5.58	5.71	2.47
- เข้าร่วมประชุมปรึกษากับครูใหญ่เกี่ยวกับงานในหมวดวิชาของตน	40.10	45.71	46.70	42.86	8.12	2.85	5.08	8.57	2.42
- ติดต่อกับกรม กระทรวง และสถานทีราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	16.75	17.14	45.68	54.28	9.14	8.57	28.43	20.00	1.48

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่, * = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05, $X^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา กับ ครูใหญ่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งวิชาการ ของหัวหน้าหมวดวิชา ไม่แตกต่างกัน หน้าที่ ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ เห็นสอดคล้องกันมากที่สุดคือ การประสานงานกับหัวหน้า หมวดวิชาคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อความร่วมมือทางวิชาการ

สิ่งที่น่าสังเกตคือ หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ส่วนมากต่างประมาณค่า การปฏิบัติงานตำแหน่งวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาไว้ในระดับ "พอใช้" และ "ดี" แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากได้ปฏิบัติงานตำแหน่งนี้ได้เป็นอย่างดี

7.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตำแหน่งวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวด วิชาและครูใหญ่ส่วนมากไม่แตกต่างกัน แต่มีความเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างหัวหน้าหมวดและ ครูใหญ่เกี่ยวกับการประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อ ความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งในเรื่องเดียวกันนี้ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้า หมวดวิชาและของครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สอดคล้องกันสูงมาก

ข้อที่น่าสังเกตคือ มีหน้าที่บางประการที่หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ ส่วนมากเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาไม่ได้ปฏิบัติงานตำแหน่งนี้ คือ

1. ประสานงานตำแหน่งวิชาการกับหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนอื่น ๆ
  2. ติดต่อกับกรม กระทรวง และสถานที่ราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ซึ่งหน้าที่ 2 ประการนี้ หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาได้ปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้อยู่ในระดับ "พอใช้" เป็นส่วนมาก

รายละเอียดมีดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24

งานคณาวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชา - โรงเรียนสังกัจจายน์ศรีนครินทร์

กล่าวเนื่งการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อความร่วมมือ ทางคณาวิชาการ	37.50	15.00	45.00	35.00	7.50	20.00	10.00	30.00	9.17*
- ประสานงานคณาวิชาการกับหัวหน้าหมวด วิชาในโรงเรียนอื่น ๆ	12.50	-	26.25	25.00	12.50	15.00	48.75	60.00	3.86
- ติดต่อประสานงานเป็นอย่างดีกับบรรณาธิการ ห้องสมุดของโรงเรียน	38.75	20.00	32.50	25.00	7.50	20.00	21.25	35.00	5.34
- ประสานงานและติดต่อกับหน่วยศึกษานิเทศก์	13.75	-	48.75	60.00	18.75	10.00	18.75	30.00	5.76
- เข้าร่วมประชุมปรึกษากับครูใหญ่เกี่ยวกับ งานในหมวดวิชาของตน	25.00	15.00	51.25	45.00	8.75	20.00	15.00	20.00	2.78
- ติดต่อกับกรม กุระทรวง และสถานทีราช การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	2.50	-	32.50	30.00	17.50	15.00	47.50	55.00	2.52

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $x^2_{[3]} = 7.82$

8. การประเมินผลครู

8.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏผลดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25

การประเมินผลครู ของหัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา...

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ติดตามผลงานของครูในสายวิชาของตนแต่ละคนโดยใกล้ชิด และทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน	12.69	14.28	47.71	48.57	14.21	20.00	25.38	17.14	1.51
- เมื่อส่งครูคนหนึ่งคนใดไปรับการอบรมแล้ว ได้มีการติดตามผลการอบรมโดยใกล้ชิด	15.74	17.14	42.64	68.57	13.20	5.71	28.43	8.57	10.96*
- มีส่วนเสนอความคิดเห็นความชอบของครูในหมวดวิชาของตนให้กับครูใหญ่	22.33	25.71	20.30	34.28	4.57	5.71	52.79	34.28	8.79*
- ดูแลการมาโรงเรียนของครู (เช่น มาสาย ลา ขาด) ในหมวดวิชาของตน	10.66	11.43	20.81	17.14	5.58	2.85	62.94	68.57	1.46

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่
 * = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05, $x^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการวัดผลการปฏิบัติงานครูของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่แตกต่างกัน 2 เรื่อง คือ

1. มีการติดตามผลการอบรมของครูที่ส่งไปอบรมแล้วอย่างใกล้ชิด
2. มีส่วนเสนอความคิดเห็นความชอบของครูในหมวดวิชาของตนให้กับครูใหญ่

ในประการแรกนั้น ครูใหญ่ประมาณค่าการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาไว้ในระดับพอใช้สูงกว่าหัวหน้าหมวดวิชา ส่วนในประการหลัง หัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากเห็นว่าตนไม่ได้มีส่วนเสนอความคิดเห็นความชอบครูในหมวดวิชาของตนต่อครูใหญ่

ข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งคือ ทั้งครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาต่างเห็นพ้องกันเป็นส่วนใหญ่ว่า หัวหน้าหมวดวิชามิได้มีหน้าที่ดูแลการมาโรงเรียน (เช่น มาสาย ลา ขาด) ของครู ในหมวดวิชาของตน

8.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับของครูใหญ่ เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในหมวด ของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาไม่แตกต่างกัน งานในหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาที่หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ต่างเห็นสอดคล้องต้องกันเป็นส่วนใหญ่ว่า หัวหน้าหมวดวิชามิได้ปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ คือ

1. การมีส่วน เสนอความคิดเห็นความชอบของครูในหมวดวิชาของตนต่อครูใหญ่
2. ดูแลการมาโรงเรียนของครูในหมวดวิชาของตน เช่น การมาสาย ลา หรือขาด เป็นต้น

ซึ่งน่าสังเกตว่า ความคิดเห็น 2 ประการนี้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาด้วย

รายละเอียดมีปรากฏในตารางที่ 26.

ตารางที่ 26

การประเมินผลครู ของหัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ติดตามผลงานของครูในสายวิชาของตนแต่ละคนโดยใกล้ชิด และทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน	6.25	-	48.75	35.00	13.75	25.00	31.25	40.00	4.38
- เมื่อส่งครูคนหนึ่งคนใดไปรับการอบรมแล้ว ได้มีการติดตามผลการอบรมโดยใกล้ชิด	11.25	5.00	36.25	65.00	16.25	5.00	36.25	25.00	6.80
- มีส่วนเสนอความคิดเห็นความชอบของครูในหมวดวิชาของตนให้กับครูใหญ่	11.25	5.00	20.00	30.00	6.25	5.00	62.50	60.00	2.16
- ดูแลการมาโรงเรียนของครู (เช่น มาสาย ลา ขาด) ในหมวดวิชาของตน	8.75	10.00	21.25	5.00	7.50	5.00	62.50	80.00	4.31

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $\chi^2_{[3]} = 7.82$

9. การส่งเสริมครูในหมวดวิชา -----

9.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งเสริมครูในหมวดวิชาแล้ว ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27

งานด้านส่งเสริมครูในหมวดวิชาของตน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา...

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		x ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- จัดหาหนังสือและวารสารต่าง ๆ ให้ครูได้อ่านคนควาเพิ่มเติม	13.20	17.14	45.66	42.86	14.72	11.43	26.39	28.57	.70
- สนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อเพิ่มเติม	29.44	31.43	33.50	45.71	3.04	-	34.01	22.86	6.20
- ส่งไปอบรมทางคำนำวิชาการ วิธีสอนต่าง ๆ ซึ่งสมาคมและสถาบันต่าง ๆ ได้จัดขึ้น	25.89	25.71	30.96	54.28	7.11	-	36.04	20.00	10.32*
- จัดการอบรมครูในหมวดวิชาของตนเอง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	14.21	5.71	30.96	48.57	9.64	14.28	45.18	31.43	6.47

หมายเหตุ : ม = หัวหน้าหมวดวิชา, ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $x^2_{[3]} = 7.82$

จากตารางที่ 27 ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านส่งเสริมครูในหมวดวิชาของ หัวหน้าหมวดวิชา ส่วนมากไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องการส่งครูไปอบรมทางด้านวิชาการ วิธีสอนต่าง ๆ ซึ่งสมาคมและสถาบันต่าง ๆ จัดขึ้น นั้น หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ มีความเห็นขัดแย้งกัน

อนึ่ง ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกัน สูงมากกว่า หัวหน้าหมวดวิชาได้จัดหาหนังสือและวารสารต่าง ๆ ให้ครูได้อ่านและค้นคว้า เพิ่มเติม โดยทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ต่างประมาณค่าการปฏิบัติงานด้านนี้ไว้ในระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

9.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านส่งเสริมครูในหมวดวิชาของตน ของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ข้อที่น่าสังเกตคือ หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ส่วนมากต่างเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากไม่ได้ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมครูในหมวดของตน โดยเฉพาะครูใหญ่ นั้น ได้ประมาณค่าในเกณฑ์ "ไม่ได้ทำ" ตั้งแต่ร้อยละ 50 ในทุก ๆ เรื่อง ซึ่งต่างจาก หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เพราะได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ในระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในตารางที่ 28

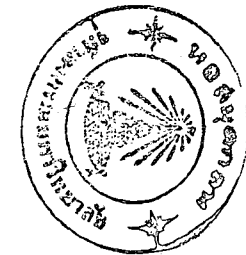

ตารางที่ 28

งานด้านส่งเสริมครูในหมวดวิชาของตน โรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด...

การดำเนินงาน	ค		พอใช้		ไม่ค		ไม่ได้ทำ		X ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- จัดหาหนังสือและวารสารต่าง ๆ ให้ครูได้อ่านคนคว่าเพิ่มเติม	12.50	5.00	37.50	40.00	13.75	5.00	36.25	50.00	3.57
- สนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อเพิ่มเติม	25.00	10.00	38.75	40.00	1.25	-	35.00	50.00	5.44
- ส่งไปอบรมทางคำวิชาการ วิธีสอนต่าง ๆ ทั้งสมาคมและสถาบันต่าง ๆ ได้จัดขึ้น	11.25	5.00	33.75	25.00	7.50	20.00	47.50	50.00	3.66
- จัดการอบรมครูในหมวดวิชาของตนขึ้นเอง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	7.50	-	30.00	25.00	10.00	10.00	52.50	65.00	3.34

หมายเหตุ :   ม   =   หัวหน้าหมวดวิชา,   ญ   =   ครูใหญ่
 *   =   แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05,   X² [3] = 7.82

10. การบริหารงานบุคคล

10.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับครูใหญ่ เกี่ยวกับงานด้านบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวดวิชา จะปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 29

ตารางที่ 29

การบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		X ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ให้ครูได้แสดงเสนอหรือออกความคิดเห็นในการปรับปรุงงานในหมวดวิชา	34.01	31.43	47.71	51.43	9.64	5.71	8.63	11.43	1.18
- ส่งเสริมให้คณะครูในสายวิชาได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	26.39	25.71	55.84	60.00	5.58	5.71	12.18	8.57	1.07
- มอบหมายงานให้ครูในหมวดวิชาของตนตรงตามความถนัดและความสามารถของเขา	35.02	34.28	40.10	48.57	7.61	2.85	17.26	14.28	2.55
- ให้ครูในหมวดวิชาได้แสดงความสามารถและความถนัดอย่างเต็มที่	39.09	31.43	47.21	54.28	4.06	2.85	9.64	11.43	1.34
- ทดลองเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และหาวิธีสอนที่เหมาะสมมาใช้เป็นตัวอย่างให้กับครูในหมวดวิชา	12.18	17.14	58.37	57.14	9.14	11.43	20.30	14.28	1.33

ตารางที่ 29 (ต่อ)

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		X ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ยกย่องสนับสนุนครูในมหาวิทยาลัยต่อครูใหญ่ หรือต่อบุคคลอื่นเพื่อเป็นการให้กำลังใจในเมื่อมีโอกาสที่จะทำ	35.53	28.57	46.19	54.28	5.08	2.85	13.20	14.28	1.72
- เมื่อมีการอบรมครั้งใด หัวหน้ามหาวิทยาลัยจะเขารวมกายเสมอ ตามความเหมาะสม	48.73	42.86	42.64	51.43	35.53	2.85	5.08	2.85	1.89
- ส่งเสริมให้คณะครูในมหาวิทยาลัยได้มีโอกาสรับผิดชอบในงานอื่นนอกเหนือจากงานตาม การสอน	30.96	20.00	51.27	54.28	5.58	5.71	12.18	20.00	2.64
- ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางโครงการ ปฏิบัติงานทางดานวิชาการ	34.52	45.71	46.19	40.00	7.11	8.57	12.18	5.71	2.83

หมายเหตุ : ม = หัวหน้ามหาวิทยาลัย,   ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05,   X²_[3] = 7.82

จากตารางที่ 29 ปรากฏว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา กับของครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวดวิชานั้น ไม่แตกต่างกัน หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ส่วนมากต่างยอมรับว่า หัวหน้าหมวดวิชาได้ปฏิบัติงานด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ขึ้นไป

10.2 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา กับครูใหญ่ เกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่า ความเห็นของทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ส่วนมากไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. เมื่อมีการอบรมครั้งใด หัวหน้าหมวดวิชาจะเข้าร่วมควยเสมอตามความเหมาะสม
2. ทดลองเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และหาวิธีสอนที่เหมาะสมมาใช้เป็นตัวอย่างให้กับครูในหมวดวิชา
3. ให้ครูในหมวดวิชาได้แสดงความสามารถและความถนัดอย่างเต็มที่

หน้าที่ 3 ประการนี้ ครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชา มีความเห็นขัดแย้งกัน รายละเอียดมีปรากฏในตารางที่ 30

ข้อที่นำสังเกตคือ หัวหน้าหมวดวิชา กับครูใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ประมาณค่าการปฏิบัติงานด้านบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวดวิชาไว้สูงกว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตารางที่ 30

การบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ไต่ทำ		X ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- ให้อุครูได้แสดง เสนอหรือออกความคิดเห็นในการปรับปรุงงานในหมวดวิชา	25.00	10.00	43.75	45.00	7.50	5.00	23.75	40.00	3.97
- ส่งเสริมให้คณะครูในสายวิชาได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	21.25	10.00	46.25	40.00	5.00	5.00	27.50	45.00	3.35
- มอบหมายงานให้ครูในหมวดวิชาของตนตรงตามความถนัดและความสามารถของเขา	16.25	10.00	53.75	35.00	3.75	10.00	26.25	45.00	4.55
- ให้อุครูในหมวดวิชาได้แสดงความสามารถและความถนัดอย่างเต็มที่	35.00	10.00	38.75	40.00	3.75	15.00	22.50	35.00	7.97*
- ทดลองเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และหาวิธีสอนที่เหมาะสมมาใช้เป็นตัวอย่างให้กับครูในหมวดวิชา	12.50	-	53.75	35.00	8.75	20.00	25.00	45.00	8.00*
- ยกย่องสนับสนุนครู ในหมวดวิชาต่อครูใหญ่หรือคอบคคอื่น เพื่อเป็นการให้กำลังใจในเมื่อมีโอกาสที่จะทำ	32.50	10.00	36.25	25.00	5.00	10.00	26.25	55.00	6.79

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การดำเนินการ	ดี		พอใช้		ไม่ดี		ไม่ได้ทำ		X ²
	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	ม.	ญ.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
- เมื่อมีการอบรมครั้งใด หัวหน้ามหาวิทยาลัยจะ เข้าร่วมด้วยเสมอ ตามความเหมาะสม	43.75	5.00	38.75	45.00	2.50	15.00	15.00	35.00	14.09*
- ส่งเสริมให้คณะกรรมการในมหาวิทยาลัยได้มีโอกาส รับฟังข้อบ่งชี้ในงานนอกเหนือจากงานตาม การสอน	26.25	5.00	40.00	40.00	3.75	20.00	30.00	35.00	7.32
- ใ้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการวางโครงการ ปฏิบัติงานทางคณาวิชาการ	33.75	15.00	43.75	45.00	-	-	22.50	40.00	3.85

หมายเหตุ : ม = หัวหน้ามหาวิทยาลัย, ญ = ครูใหญ่

* = แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05, $X^2_{[3]} = 7.82$

ง. ปัญหาการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชา

การปฏิบัติงานใด ๆ ย่อมประสบปัญหาบ้างไม่มากก็น้อย การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาก็เช่นกัน บางครั้งย่อมมีอุปสรรค หรือประสบความล้มเหลว หรือก่อให้เกิดสภาพอันไม่พึงปรารถนาและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ การสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของหัวหน้าหมวดวิชานี้ ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้หัวหน้าหมวดวิชา และครูใหญ่เขียนปัญหาต่าง ๆ มาโดยเสรี ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วพอที่จะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาของหัวหน้าหมวดวิชาตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา

หัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่าตนมีปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานหลายประการ เมื่อนำปัญหาต่าง ๆ มาคิดเป็นร้อยละ และจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาแล้ว จะได้ปัญหาที่สำคัญ 10 ประการ ดังตารางที่ 31

ปัญหาสำคัญของหัวหน้ามหาวิทยาลัยตามความเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัย

ปัญหา	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	%	อันดับ	%	อันดับ
- หัวหน้ามหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ อีกมากเช่น เป็นครูประจำชั้น และต้องสอนหลายห้อง ทำให้ไม่มีเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้ามหาวิทยาลัย	24.38	1	33.75	1
- พื้นฐานของเด็กไม่ดีพอ เช่นทางค่านสติปัญญา หรือความเกียจคร้าน	18.27	2	15.00	3
- ไม่มีงบประมาณและเวลาในการจัดทำอุปกรณ์การสอน.....	16.24	5	20.00	2
- ครูในมหาวิทยาลัยไม่มีความชำนาญในการสอน.....	17.77	3	8.75	7
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากคณะครูเพาท์ควร.....	17.26	4	7.50	8
- เด็กมีอุปกรณ์การเรียนไม่พร้อม.....	9.64	6	11.25	5
- ขาดการประสานงานระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์.....	6.09	9	10.00	6
- อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียนไม่สมดุลกัน.....	6.60	8	12.50	4
- ครูในมหาวิทยาลัยมักใช้วิธีสอนแบบเก่า	8.12	7	6.25	9
- ขาดตัวช่วยในการศึกษาต้นตอว่า.....	5.58	10	5.00	10

จากตารางที่ 31 ปรากฏว่าปัญหาสำคัญ 10 ประการตามความเห็นของ หัวหน้ามหาวิทยาลัย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหาจากมากมาหาน้อย ปรากฏว่า ลำดับความสำคัญปัญหาใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับ 1 กับ 10 ทั้ง 2 กลุ่มมีจัดอันดับไว้ตรงกัน ปัญหาที่เลือกการจัดอันดับไม่แตกต่างกันมากนัก สรุป แล้วปัญหาที่สำคัญของหัวหน้ามหาวิทยาลัยตามความเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยก็คือ ปัญหา เกี่ยวกับปริมาณงานอื่น ๆ ของหัวหน้าหมวด ปัญหาเกี่ยวกับเด็กนักเรียน งบประมาณ บุคลากร การประสานงาน อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียนไม่สมดุลกัน ปัญหาวิธี สอนและการขาดแคลนครูต่าง ๆ

2. ปัญหาของหัวหน้ามหาวิทยาลัยตามความคิดเห็นของครูใหญ่

ครูใหญ่ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของหัวหน้ามหาวิทยาลัย มีความเห็นว่า หัวหน้ามหาวิทยาลัยมีปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานหลายประการ แต่ปัญหาที่สำคัญ มีปรากฏในตารางที่ 32

ปัญหาของหัวหน้าหมวดวิชาตามความคิดเห็นของครูใหญ่

ปัญหา	กรมสามัญศึกษา		องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	%	อันดับ	%	อันดับ
- หัวหน้าหมวดวิชาไม่ค่อยมีเวลาปรับปรุงงานวิชาการ เพราะมีชั่วโมงสอนมากหรือถูกเรียกให้เข้าอบรม	37.14	2	70.00	1
- หัวหน้าหมวดวิชาไม่มีความเหมาะสม เพราะการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชา				
ยึดอัตราเงินเดือนเป็นสำคัญ.....	42.86	1	35.00	2
- หัวหน้าหมวดวิชาขาดความรับผิดชอบ และขาดบุคลิกภาพในอาวเป็นผู้นำ	37.14	3	20.00	3
- อัตราค่าจ้างครูในโรงเรียนไม่เพียงพอ.....	8.57	5	20.00	4
- คณะครูไม่ยอมรับถือความรู้และความสามารถ.....	22.88	4	-	-
- การบริหารงานบุคคลไม่ดีพอ.....	-	-	20.00	5

จากตารางที่ 32 ปรากฏว่า ความเห็นของครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับปัญหาของหัวหน้าหมวดวิชาไม่แตกต่างกันนัก ครูใหญ่โรงเรียนองค์การฯ เห็นว่าปัญหาการไม่มีเวลาเพียงพอในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาเป็นปัญหาสำคัญที่สุด เช่น เกี่ยวกับความเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาเอง ความไม่เหมาะสมของตัวหัวหน้าหมวดวิชา เช่น

บุคลิกภาพ ความสามารถ และวิชาความรู้เหล่านี้ ล้วนเป็นปัญหาสำคัญตามแนวความคิดของครูใหญ่ โดยครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเห็นว่า การที่คณะครูไม่เชื่อถือหรือยอมรับในความสามารถของหัวหน้าหมวดวิชา เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง เช่นเดียวกับครูใหญ่สังกัดกองการ บริหารส่วนจังหวัดที่มีความเห็นว่า การบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวดวิชาก็เป็นปัญหาที่สำคัญเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานในหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การปฏิบัติงานใด ๆ ย่อมมีข้อบกพร่อง ปัญหา และอุปสรรคที่ควรแก้ไขบ้างเป็นธรรมดา ในฐานะที่หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เกี่ยวกับหมวดวิชาโดยตรง ย่อมจะทราบและเข้าใจปัญหาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และครูใหญ่ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ของหัวหน้าหมวดวิชาและในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา ย่อมจะสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานในหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ให้หัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชามาย่างเสรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าหมวดวิชา

หัวหน้าหมวดวิชาในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่นี้โดยตรง ได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๆ หลายประการ ข้อเสนอแนะที่สำคัญมีดังรายละเอียดในตารางที่ 33

ตารางที่ 33

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของหัวหน้ามหาวิทยาลัย

ปัญหา	องค์การบริหาร			
	กรมสามัญศึกษา		ส่วนจังหวัด	
	%	อันดับ	%	อันดับ
- จัดอบรมหรือสัมมนาหัวหน้ามหาวิทยาลัย หรือศึกษา ดูงานตลอดจนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	25.89	1	21.25	1
- หัวหน้ามหาวิทยาลัยควรมีเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่ได้อย่างเต็มที่	22.84	2	17.50	2
- ควรจัดห้องเฉพาะวิชา รวมทั้งห้องสมุดและ โรงฝึกงาน	14.72	3	8.75	5
- แนะนำครูเกี่ยวกับการจัดทำและจัดทำอุปกรณ์ การสอน	13.20	4	7.50	6
- จัดหาหนังสืออ่านประกอบ หนังสือค้นคว้า และอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ	8.12	10	15.00	3
- ควรเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การปรับปรุงหลักสูตรและโครงการสอน	10.66	6	6.25	7
- หัวหน้ามหาวิทยาลัยควรได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	8.63	7	10.00	4
- ควรหาโอกาสเชิญวิทยากรมาบรรยายเพื่อ เสริมความรู้และประสบการณ์ของครูรวม ทั้งสนับสนุนให้ได้เข้ารับการอบรมและดู งานด้วย	10.66	5	3.75	9
- หัวหน้ามหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่ประสานงานและ เสนอแนะงานด้านวิชาการแก่ครูใหญ่	8.12	9	2.50	10

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอแนะสำคัญ ๆ ของหัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับการปรับปรุงงานของตนนั้น หัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญอันดับที่ 1 และที่ 2 ตรงกัน คือ การฝึกอบรม และผลงาน ของหัวหน้าหมวดวิชาแสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชามีความประสงค์ที่จะฝึกฝน และเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์อยู่เสมอ ส่วนข้อเสนอแนะอันดับถัดมานั้น คือ ต้องการให้หัวหน้าหมวดวิชามีเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาได้เต็มที่ ข้อเสนอแนะอันดับนี้สืบเนื่องมาจากปัญหาที่ว่า หัวหน้าหมวดวิชา ต้องปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ อีกมากจนไม่มีเวลาในการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาอย่างเพียงพอ

ข้อที่น่าสังเกตคือ หัวหน้าหมวดวิชาเป็นจำนวนไม่น้อยที่คิดว่า หัวหน้าหมวดวิชายังไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเท่าที่ควร และอีกประการหนึ่งคือ การจัดหาหนังสือประกอบ หนังสือค้นคว้าและอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอนั้น หัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นว่าเป็นข้อเสนอแนะที่สำคัญ ในเมื่อหัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาให้อันดับความสำคัญไว้ท้ายสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจยังขาดแคลนหนังสือและอุปกรณ์อย่างมาก

2. ข้อเสนอแนะของครูใหญ่

ครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของหัวหน้าหมวดวิชาไว้หลายประการ ที่สำคัญมีรายละเอียดดังตารางที่ 34

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานหัวหน้าหมวดวิชาความความคิดเห็นของครูใหญ่

ปัญหา	กรมสามัญศึกษา		อุ้งถาวรบริหาร ส่วนจังหวัด	
	%	อันดับ	%	อันดับ
- หัวหน้าหมวดควรมีความรู้และประสบการณ์เพียงพอ	37.14	1	20.00	5
- หัวหน้าหมวดควรได้เข้ารับการฝึกอบรมเสมอ	34.28	2	35.00	2
- หัวหน้าหมวดควรได้มีการประชุมพบปะกันอยู่เสมอ	17.14	4	55.00	1
- ควรลดชั่วโมงสอนของหัวหน้าหมวดให้หน่อยเพื่อจะได้มีเวลาปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียน	31.43	3	15.00	6
- ควรจัดหาครูมาทำการสอนให้เพียงพอ	14.28	5	35.00	3
- หัวหน้าหมวดควรจะได้แต่งตั้งจากครูที่มีความรู้ความสามารถ	8.57	7	30.00	4
- หัวหน้าหมวดควรนิเทศการสอนของครูในหมวดอยู่เสมอ	12.14	6	10.00	7

จากตารางที่ 34 ปรากฏว่า ข้อเสนอแนะที่สำคัญเป็นอันดับแรกของครูใหญ่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา คือหัวหน้าหมวดวิชาควรมีความรู้และประสบการณ์เพียงพอ ส่วนของครูใหญ่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น เน้นในเรื่อง

การให้หัวหน้าหมวดได้ประชุมปรึกษารื้อกันอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจจะเป็นไปได้ที่การประชุมพบปะและการประสานงานต่าง ๆ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจะไม่เพียงพอ ข้อที่น่าสังเกตคือ ครูใหญ่ในโรงเรียนทั้ง 2 สังกัดต่างอยู่ในข้อเสนอแนะอันดับที่ 2 ตรงกันคือ หัวหน้าหมวดควรได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ ซึ่งข้อเสนอแนะอันดับที่ 2 ตรงกันคือ หัวหน้าหมวดควรได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ ซึ่งข้อเสนอแนะอันดับที่ 2 ตรงกันคือ ข้อเสนอแนะอันดับที่ 1 ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนทั้ง 2 สังกัด

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูใหญ่ก็คล้ายคลึงกันกับของหัวหน้าหมวดวิชา เช่น เรื่องการงัดข้อโม่งสอน การส่งเสริมและนิเทศครูในหมวดของตน เป็นต้น

สรุป

หัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษาในระดับอนุปริญญาและวุฒิการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี หัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ไค้วุฒิปริญญาตรี มีจำนวนมากกว่าหัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เกี่ยวกับเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาส่วนมากจะมีระยะเวลาระหว่าง 1 - 3 ปี

เกี่ยวกับบทบาทหัวหน้าหมวดวิชา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่โดยการทดสอบว่าไค้สแควร์ ผลปรากฏว่าความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับของครูใหญ่ ไม่แตกต่างกัน

ปัญหาการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาปรากฏว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูใหญ่ต่างเห็นว่าปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับแรกคือ หัวหน้าหมวดวิชาต้องปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ มากจนไม่มีเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชา

และในด้านการปรับปรุงงานในหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าหมวดวิชาได้เสนอแนะว่า ควรให้มีการจัดอบรมหรือสัมมนาหัวหน้าหมวดวิชา หรือศึกษาดูงานตลอดจนการหาคู่มือในการปฏิบัติงาน ส่วนครูใหญ่ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาควรมีความรู้และประสบการณ์เพียงพอและควรให้มีการประชุมพบปะกันอยู่เสมอ